

D Y R E K T O R I U M

**BRACTWA KURKOWEGO
RZECZYPOSPOLITEJ**

oraz

**TOWARZYSTWA RYCERSKIEGO
BRACI KURKOWYCH**

P R E A M B U Ł A

*"Jeśli chcesz trafić do celu mierz zawsze wyżej"
dewiza herbowa Braci Kurkowych*

Bractwa Kurkowe są jednymi z najstarszych stowarzyszeń obronnych w Europie i w Polsce. Jak wspominają historycy i dziejopisarze działalność bractw kurkowych to ponad 750 lat wiernej służby Bogu i Ojczyźnie. Spełniały one przez wieki rolę obrony cywilnej i terytorialnej, a następnie, pielęgnując dawne obyczaje i tradycje militarne, stały się areną walki o polskość i niepodległość, o zachowanie tożsamości i kultury narodowej, szczególnie w okresie zaborów. Postawa braci kurkowych, ich poświęcenie i udział w walce o niepodległość, także w okresie II wojny światowej to piękna karta historii Polski.

Dzisiaj w Europie bractwa kurkowe, skupiające w ramach Europejskiej Wspólnoty Strzelców Historycznych przeszło 5 milionów strzelców, dają autentyczną możliwość zachowania tożsamości narodowej wszystkim tym, którzy chcą kultywować i rozwijać swe tradycje. Najlepszym tego przykładem jest właśnie bogactwo tradycji różnorodnych bractw kurkowych, które zjednoczone w Europejskiej Wspólnocie Strzelców Historycznych tworzą jedność, nie tracąc swoich narodowych tradycji.

Bractwa Kurkowe w Polsce i w Europie dowodzą, że w całej Europie są istotne i znaczące środowiska społeczne i instytucje, które zachowują własne tradycje narodowe i chrześcijańskie.

Bractwa Kurkowe w całej Europie pielęgnują dawne tradycje obrony własnej Ojczyzny i Miasta Rodzinnego oraz podnoszą świadomość naszej historycznej przynależności do kręgu kultury europejskiej.

Aktualna rola Bractw to, nie tylko historyczny dorobek, ale także kształtowanie tożsamości narodowej i krzewienie najpiękniejszych tradycji wśród obywateli. Dokonuje się to m.in. poprzez barwne parady i przemarsze Braci Kurkowych w historycznych strojach, przez instalacje nowych Braci i inwestytury rycerskie dla najbardziej zasłużonych spośród Braci Kurkowych, ponadto przez tradycyjne strzelania o tytuł Króla Kurkowego i inne starodawne obyczaje.

Bractwa Kurkowe są jednym z najstarszych stowarzyszeń w naszym kraju. Istnieją w Polsce ponad 750 lat. Najstarsze powstały w Krakowie, Poznaniu, na Śląsku i w Wielkopolsce. W Europie Zachodniej mają jeszcze starszą tradycję i działają nieprzerwanie od wczesnego średniowiecza. Były i są nierozzerwalnie związane z dziejami miast, choć w późniejszym okresie stały się także miejscem kultywowania tradycji szlacheckich i ziemiańskich. Początkowo na barkach bractw kurkowych spoczywał obowiązek obrony swego miasta, oraz (w czasie pokoju) pełnienia służby wartowniczej na ulicach i bramach miejskich. Taką rolę spełniały m.in. Oddziały Brackie Jana Kilińskiego (brata kurkowego i króla kurkowego) w

trakcie Insurekcji Kościuszkowskiej w Warszawie. Już wcześniej znanym bratem kurkowym był m.in. Jan Baryczka, jeden z fundatorów zachowanego do dziś w Muzeum Historycznym Miasta Warszawy Kura Warszawskiego Bractwa Kurkowego oraz przed II Wojną książe Zdzisław Lubomirski – członek Rady Regencyjnej.

Członkowie bractw kurkowych mieli obowiązek ćwiczenia się w sztuce wojennej, szczególnie w strzelectwie. Służyły temu organizowane raz do roku zawody o tytuł Króla Kurkowego. Ściśle przestrzegany, określony statutami i dawnymi zwyczajami ceremoniał czyni z tych zawodów niezwykle barwne i atrakcyjne widowisko. Tytuł Króla Kurkowego wiązał się z wieloma przywilejami (m.in. zwolnieniem z płacenia podatków). Do bractw początkowo mogli należeć wyłącznie pełnoprawni obywatele miast, zrzeszeni głównie w cechach rzemieślniczych i kupieckich. Z czasem bractwa utraciły znaczenie militarne, a nabrały znaczenia społecznego. Konstytucja 3. Maja z 1791 roku otworzyła stan szlachecki na mieszczaństwo. Mieszczanie zyskali prawo nabywania majątków ziemskich, którego wcześniej nie mieli. Szlachta natomiast zyskała prawo nabywania nieruchomości na terenie miast, czego wcześniej pod groźbą utraty szlachectwa nie mogła czynić. Wtedy też szlachta zaczęła zapisywać się do ksiąg miejskich (pierwszym, który zapisał się do ksiąg miejskich był Marszałek Sejmu Czteroletniego Stanisław Małachowski). W ten sposób do Bractw zaczęli należeć także przedstawiciele szlachty, magnaterii i arystokracji, bowiem przynależność do Bractw była w miastach obligatoryjna i wiązała się z obowiązkiem przygotowania obrony terytorialnej. Szlacheckie kontusze stały się powszechnym strojem brackim w XIX wieku z tego względu, że mieszczaństwo krakowscy od Leszka Białego otrzymali in gremio przynależność do stanu szlacheckiego i dlatego jako pierwsi bracia kurkowi mieli prawo noszenia kontuszy. Przywilej ten później uzyskali także mieszczaństwo lwowscy.

Jeszcze raz należy podkreślić, że po utracie znaczenia militarnego murów miejskich i bractw kurkowych, jako siły zbrojnej broniącej miast, Bractwa Kurkowe - pielęgnując dawne polskie obyczaje, stały się stowarzyszeniami zabiegającymi o polskość i niepodległość, o zachowanie tożsamości i kultury narodowej oraz poszanowanie religii. Szczególnie w okresie zaborów. Bractwa Kurkowe dawniej broniły małej ojczyzny wewnątrz murów, współcześnie bronią religii chrześcijańskiej i wartości patriotycznych przed tymi, którzy je lekceważą, eliminują lub poniewierają.

Obecnie w Polsce wszystkie bractwa kurkowe skupiają około 6000 członków reprezentujących kręgi przedsiębiorców, samorządowców, ludzi nauki, kultury i sztuki, oficerów i ludzi wolnych zawodów, zainteresowanych pielęgnowaniem wartości religijnych niepodległościowych oraz patriotycznych. Polscy Bracia Kurkowi należą do Europejskiej Wspólnoty Strzelców Historycznych (EGS).

Należy pamiętać, że do grona polskich Braci Kurkowych należy wielu szacownych członków honorowych m. in. czterech prezydentów: Ryszard Kaczorowski, Lech Wałęsa, Aleksander Kwaśniewski oraz Prezydent USA Georg W. Bush. Ponadto liczni Hierarchowie Kościoła

m. in. kardynał Prymas Józef Glemp, kardynał Stanisław Dziwisz oraz biskup Stanisław Stefanek. Członkiem Honorowym Bractwa Kurkowego był również błogosławiony Ojciec Święty Jan Paweł II, który do roli Bractwa przywiązywał duże znaczenie, jako do jedynej instytucji, która w okresie PRL w trakcie Procesji św. Stanisława i Bożego Ciała stanowiła jedyny widomy wyraz ciągłości tradycji i historii Rzeczypospolitej.

Najwyższym odznaczeniem, jakie może otrzymać Brat Kurkowy w Europie, jest order św. Sebastiana, który przyznaje Zakon Rycerski św. Sebastiana w Europie, skupiający zarówno osoby świeckie, jak i duchowne.

Dewizą najwyższego brackiego orderu jest wezwanie:

Pro Deo - Pro Europa Christianum Unitatis - Pro Vita

Dewiza ta oznacza, że najwyższy order bracki:

- a. związany jest bezpośrednio ze Świętym Kościołem Rzymsko - Katolickim;
- b. dąży do jedności chrześcijańskiej Europy wszystkich narodów;
- c. wzywa wszystkich ludzi do czynnego wysiłku na rzecz jedności europejskiej i obrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci.

Na czele Europejskiego Zakonu Rycerskiego świętego Sebastiana stoi Wielki Mistrz, Jego Cesarska i Królewska Wysokość, Arcyksiążę Karol von Habsburg - Lotaryński – Głowa Domu Habsburskiego wraz z Jego Ekscelencją Przewielebnym Biskupem Guillaume'm Marią van Zuylen z Lutich (Liege - Belgia), który otacza Zakon swoim protektoratem. Pierwszym wielkim Mistrzem Zakonu św. Sebastiana w Europie był arcyksiążę Otto von Habsburg-Lotaryński, syn ostatniego Cesarza Austro – Węgierskiego błogosławionego cesarza Karola I Habsburga. Także w Polsce w ramach środowiska Braci Kurkowych zrodziła się myśl pielęgnowania idei rycerskich, której opieki i duchowego wsparcia udzieli Pasterze Kościoła.

"Będziecie moimi świadkami w Jerozolimie i w Całej Judei i Samarii i aż po krańce ziemi"
(Dz 1,8)

Rycerskość oznacza samodyscyplinę, szlachetność i odwagę. Kto nie posiada zdecydowanej woli rozwijania i pogłębiania tych wartości w swoim życiu, nie będzie mógł nigdy prawdziwie otrzymać inwestytury rycerskiej. We współczesnym środowisku społecznym, obfitującym we wszystko - gotowość do poświęcenia, szlachetne zaangażowanie na rzecz najsłabszych i bezbronnych, odważna walka o sprawiedliwość i szacunek dla wiary chrześcijańskiej, to charakterystyczne cechy Braci Kurkowych pasowanych na Rycerzy w trakcie stosownego obrzędu liturgicznego. Dystynktoria w kształcie krzyża, przysługujące pasowanym Rycerzom – Kawalerom nie są ozdobą, ale świadectwem podległości prawu Krzyża. Błękitna szarfa orderowa jest symbolem wierności i poddaniu się woli Bożej.

Postawa moralna i świadomość chrześcijańska są pierwszymi warunkami powołania Braci Kurkowych Rzeczypospolitej w poczet pasowanych Rycerzy - Kawalerów. Praktykowanie wiary powinno być widoczne w obrębie własnej rodziny, w miejscu pracy, w posłuszeństwie Hierarchii Kościelnej, szczególnie wobec Hierarchy, który udzielił Bratu Kurkowemu Rzeczypospolitej inwestytury rycerskiej, we współpracy z własną parafią i diecezją i w działalności chrześcijańskiej.

Przywilej należenia przez Braci Kurkowych Rzeczypospolitej do grona pasowanych Rycerzy – Kawalerów wymaga od nich:

- pobożności,
- uczestnictwa w działalności Kościoła,
- apostołatu świeckiego, dyspozycyjności w służbie dla Kościoła,
- zmysłu ekumenicznego.

Szczególnym zadaniem Rycerzy - Kawalerów jest troska o obowiązki wobec Kościoła we współczesnym świecie i gotowość obrony Wiary Świętej.

Dyrektorium niniejsze, jako dokument dotyczący zagadnień osób świeckich - wiernych Kościoła, zawierając normy i cele postępowania w określonej sprawie, stanowi podstawowe konstytucje, statuty i reguły funkcjonowania Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej Polskiej i Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych.

Rozdział I

Pochodzenie, prawny charakter i cele

Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej oraz Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych

Art. 1

1. Bractwo Kurkowe Rzeczypospolitej to instalowani w trakcie liturgicznego obrzędu, współcześni strażnicy Prawdy, Honoru i Tradycji, spadkobiercy starożytnych towarzystw strzeleckich, stojących na straży ojcowego grodu, dawnych obrońców murów miejskich, jak i miłującej wolność, sarmackiej braci szlacheckiej, zobowiązanej do „*pospolitego ruszenia*”, w obronie rodzinnego progu i domowego ogniska, tam - gdzie nie było warownych obwarowań miejskich w szczerym polu bitwy. Bractwo Kurkowe Rzeczypospolitej dzisiaj to chlubne koło przyjaciół, dobrowolnie i bez przymusu zrzeszonych wokół idei trwania przy wierności religii chrześcijańskiej, pielęgnowaniu patriotyzmu i kultywowaniu staropolskiego obyczaju, świadomych swych obowiązków wobec Kościoła i Rzeczypospolitej, gotowych zawsze bronić tego, co wyraża dewiza Ojców – Bóg, Honor, Ojczyzna.

2. Towarzystwo Rycerskie Braci Kurkowych, jest zaszczytnym gronem Braci Kurkowych, wyróżnionych honorem otrzymania inwestytury rycerskiej z rąk Hierarchy Kościelnego

w trakcie stosownej liturgii, której pochodzenie sięga dawnych czasów. Towarzystwo Rycerskie Braci Kurkowych przez historyczne i duchowe powiązania znajduje się pod łaskawą opieką Hierarchów Kościelnych, którzy rozumiejąc potrzebę kultywowania tradycji i pielęgnowania starożytnych obyczajów, otaczają Towarzystwo błogosławieństwem, opieką i wsparciem udzielając Braciom Kurkowym inwestytur rycerskich.

3. Towarzystwu Rycerskiemu Braci Kurkowych - ze względu na jego charakter i cele zdecydowanie religijne, społeczne i publiczne - obce są wszelkie kierunki i zjawiska o charakterze politycznym. Bracia Kurkowi Rzeczypospolitej, a szczególnie pasowani spośród nich Rycerze - Kawalerowie nie mogą brać udziału w działalności grup, organizacji, stowarzyszeń i instytucji, których charakter, cele i programy są sprzeczne z doktryną i nauczaniem religii chrześcijańskiej.

4. W porządku prawnym Państwa Polskiego Bractwo Kurkowe Rzeczypospolitej i jego Towarzystwo Rycerskie stanowią filie Instytutu Tradycji Rzeczypospolitej, będącego oddziałem Towarzystwa Katolickiego Domu Akademickiego, założonego w 1928 roku z inicjatywy ks. Stanisława Sapińskiego za aprobatą Jego Eminencji Ks. Kardynała Adama Stefana Księcia Kardynała Sapiehy, które posiada osobowość prawną i wpisane jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000140446. Numer Regon 357210152. Nr NIP 676 21 64 252.

Art. 2

Celem Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych, a szerzej całego Bractwa Kurkowego jest:

1. umacnianie praktyki życia chrześcijańskiego, w absolutnej wierności religii chrześcijańskiej i nauczaniu Kościoła poprzez przestrzeganie zasad miłości bliźniego oraz uświadamianie współczesnych obowiązków wobec Kościoła i Ojczyzny,
2. obrona praw Kościoła i udział w życiu publicznym w oparciu o chrześcijański system wartości poprzez podtrzymywanie i krzewienie wiary chrześcijańskiej w Polsce, wspieranie wartości duchowych i intelektualnych ugruntowanych na niej i dzielenie się nimi z bliźnimi,
3. kultywowanie i upowszechnianie starodawnych tradycji brackich, rycerskich, szlacheckich, wojennych, wojskowych, łowieckich, myśliwskich i ziemiańskich,
4. formowanie i kreowanie postaw Braci Kurkowych Rzeczypospolitej, Rycerzy – Kawalerów i innych osób poprzez umacnianie pobożności i patriotyzmu, szerzenie staropolskich i sarmackich obyczajów.
5. wspomaganie i krzewienie działań oraz instytucji kultowych, charytatywnych, kulturalnych i socjalnych Kościoła.

Art. 3

Bractwo Kurkowe Rzeczypospolitej i Towarzystwo Rycerskie Braci Kurkowych realizują swe cele poprzez:

- 1) organizowanie lub udział w uroczystościach i przedsięwzięciach religijnych albo patriotycznych,
- 2) działalność charytatywną,
- 3) organizowanie i prowadzenie międzynarodowych i krajowych rekolekcji, dni skupienia, szkoleń, spotkań, konferencji, seminariów, kursów, wystaw, pokazów, konkursów i innych działań edukacyjnych oraz wychowawczych;
- 4) prowadzenie placówek naukowowo – badawczych, muzeów, izb pamięci, galerii oraz innych placówek o charakterze wystawienniczym,
- 5) fundowanie i przyznawanie krajowych i zagranicznych staży oraz stypendiów,
- 6) prowadzenie działalności wychowawczo - oświatowej, kulturalnej, sportowej i towarzyskiej,
- 7) prowadzenie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem troski o wychowanie religijne, obywatelskie i patriotyczne,
- 8) prowadzenie wszelkich działań na rzecz osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem umożliwiania osobom niepełnosprawnym pełnej aktywności religijnej, społecznej, kulturalnej i sportowej
- 9) tworzenie i prowadzenie przez swych członków m.in. szpitali, ośrodków rehabilitacyjno – opiekuńczych, medycznych, wypoczynkowych, sportowych, hotelowych, agroturystycznych, rekreacyjno - zdrowotnych oraz gastronomicznych,
- 10) prowadzenie przez swych członków działalności rolniczej i gospodarstw rolnych, tworzenie i wspieranie inicjatyw i instytucji rolniczych, wiejskich i ziemiańskich,
- 11) prowadzenie działalności naukowej, publicystycznej, wydawniczej i fonograficznej, a także działalności w zakresie produkcji i upowszechniania filmów, programów telewizyjnych oraz programów radiowych,
- 12) rozwijanie kontaktów i współpracy z organizacjami: rządowymi i pozarządowymi, polskimi, jak i zagranicznymi, realizującymi zbliżone cele lub działającymi podobnie,

- 13) prowadzenie różnorodnych przedsięwzięć i inicjatyw służących przeciwdziałaniu bezrobociu i realizacji celów publicznych w sferze pomocy społecznej i socjalnej lub walki z bezrobociem.
- 14) organizowanie aktywnego wypoczynku w tym kolonii letnich, obozów sportowych, szkolnych, młodzieżowych i akademickich, w tym także dla dzieci i młodzieży polonijnej oraz Polaków mieszkających poza granicami kraju,
- 15) podejmowanie innych działań pozwalających na realizację i popularyzację celów Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej i Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych wyznaczonych przez niniejsze Dyrektorium.

Art. 4

1. Siedzibą Zwierzchności Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej i Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych jest Miasto Stołeczne Warszawa. Ponadto siedzibami ponadregionalnymi i regionalnymi struktur Bractwa i Towarzystwa Rycerskiego są miasta, w których Zwierzchność instalowała Braci Kurkowych lub gdzie z inicjatywy Wielkiego Kanclerza Hierarchowie Kościoła udzielili Braciom Kurkowym inwestytury rycerskiej.
2. Struktury ponadregionalne i regionalne Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej mogą przyjmować przymiotnikowe nazwy odnoszące się do miejsca ich siedziby oraz uszczegóławiające nazwy własne, związane z lokalną historią i tradycją.
3. Bracia Kurkowi Rzeczypospolitej, pasowani na wniosek Wielkiego Kanclerza w trakcie stosownej liturgii na Rycerzy, otrzymują patrona swego stanu rycerskiego, spośród patronów Diecezji, w której udzielono im inwestytury. Ponadto otrzymują honorowy tytuł Kawalera z przymiotnikowym określeniem Diecezji lub jej części, w której udzielono im inwestytury

Rozdział II

Bracia Kurkowi Rzeczypospolitej oraz członkowie Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych.

Art. 5

1. Bractwo Kurkowe Rzeczypospolitej składa się:
 1. z Braci Kurkowych należących do Bractw Kurkowych współtworzących Zjednoczenie Strzeleckich Bractw Kurkowych RP, którzy mając dwóch Braci wprowadzających, za zgodą Zwierzchności, zostali instalowani do Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej przez Hierarchę Kościelnego w trakcie stosownej liturgii instalacyjnej,

2. z pełnoletnich mężczyzn - chrześcijan, którzy mając dwóch Braci wprowadzających, za zgodą Zwierzchności zostali instalowani do Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej przez Hierarchę Kościelnego w trakcie stosownej liturgii instalacyjnej,
 3. z chłopców - chrześcijan, którzy za zgodą swych Rodziców, po uzyskaniu akceptacji Zwierzchności, do czasu osiągnięcia pełnoletniości mogą pełnić służbę kadetów, bądź giermków, a później ubiegać się o instalację do grona Braci Kurkowych Rzeczypospolitej.
 4. z Honorowych Braci Kurkowych, którymi mogą być zarówno świeccy, jak i duchowni, a których obdarzyło tytułem Zwierzchność, Konsulta lub Kapituła.
2. Rycerze - Kawalerowie wybierani są przez Wielkiego Kanclerza i przedstawiani Hierarchom Kościelnym, jako ewentualni kandydaci do udzielenia inwestytury rycerskiej. Wielki Kanclerz wybiera kandydatów spośród:
1. Braci Kurkowych Rzeczypospolitej,
 2. lub innych osób wierzących - chrześcijan, o nieposzlakowanej postawie moralnej, szczególnie zasłużonych dla Kościoła i Ojczyzny, dla Dzieł Kościoła oraz dla Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej, którzy decydują się zachować taką postawę także w przyszłości.
3. Honorowym Rycerzem - Kawalerem, może być zarówno osoba świecka, jak i duchowna, która na pokorną prośbę Wielkiego Kanclerza przyjęła honorowy tytuł ofiarowany przez Towarzystwo Rycerskie Braci Kurkowych. Honorowy Rycerz – Kawaler jest zwolniony z obowiązku inwestytury, choć może mu być ona udzielona, jeżeli kandydat pragnie ją otrzymać.

Art. 6

1. Braci Kurkowych Rzeczypospolitej instaluje Hierarcha Kościelny w trakcie stosownej liturgii na wniosek Wielkiego Kanclerza spośród kandydatów zatwierdzonych przez Zwierzchność Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej. Królom i Marszałkom regionalnych i ponadregionalnych struktur Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej lub Zwierzchnikom Delegatur lokalnych przysługuje prawo opiniowania kandydatur zgłaszanych z danego regionu.
2. Zgodnie ze starożytną zasadą warunkiem koniecznym otrzymania inwestytury rycerskiej jest spowiedź i przystąpienie kandydata na Rycerza – Kawalera do Komunii Świętej, w trakcie uroczystości zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Rycerzom - Kawalerom inwestytury rycerskiej udziela Hierarcha Kościelny na wniosek Wielkiego Kanclerza Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych.

4. Instalacja i inwestytura Braci Kurkowych i Rycerzy - Kawalerów dekretowane są przez Hierarchę Kościelnego odpowiednim Testimonium, przez Niego podpisanym i opatrzonym Jego pieczęcią.

5. Bracia Kurkowi i Rycerze - Kawalerowie, ze względu na wyższe zadania do których są powołani, powinni być wybierani spośród osób, które świadome celów i mające pewne doświadczenia, dały już dowód przykładowego życia i dojrzałości w innych dziedzinach działania.

6. Do Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej lub Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych włączonym można zostać wyłącznie na podstawie kooptacji wyrażonej instalacją bracką lub inwestyturą rycerską w trakcie stosownego obrzędu liturgicznego. Prawo do przedstawiania kandydatów posiadają jedynie: Hierarchia Kościelna w Polsce, Bracia Kurkowi Rzeczypospolitej i Rycerze – Kawalerowie.

7. Tryb przyjęcia kandydata do Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej określają następujące zasady:

1. kandydat musi mieć minimum dwóch wprowadzających Braci Kurkowych, którzy zgłaszają jego kandydaturę do Hetmana, Wielkiego Kanclerza lub Rady Starszych,

2. Zwierzchność może wyznaczyć okres stażu kandydackiego, który może być przedłużany,

3. Zwierzchność podejmuje decyzje w sprawie przyjęcia nowego Brata Kurkowego, może odmówić przyjęcia kandydata bez podania przyczyny, także po odbyciu stażu,

4. Zwierzchność wszystkie decyzje dotyczące przyjęcia kandydatów na staż bracki lub na pełnoprawnego Brata Kurkowego podejmuje w drodze starodawnego balotażu, Zwierzchność jeżeli uzna za stosowne do udziału w balotażu może zaprosić członków Konsulty.

5. Kandydat na Brata Kurkowego zobowiązany jest posiadać strój narodowy (szlachecki) z nakryciem głowy, w którym występuje jako brat kurkowy oraz szablę.

Art. 7

1. W trakcie liturgicznej Instalacji Brat Kurkowy zobowiązany jest złożyć na sztandar bracki, wobec Hierarchy Kościelnego publiczną rotę następującej przysięgi, której przestrzeganie

jest wyrazem jego zdolności honorowej:

„Ja, wierny syn Kościoła Rzymskiego – Matki naszej i Ziemi Ojczystej – Polski, świadomy swych obowiązków wobec Kościoła i Rzeczypospolitej, gotów służyć ideałom Bractw Kurkowych, stojących na straży Prawdy, Honoru i Tradycji, dobrowolnie i bez przymusu za zgodą dostojnych Braci Kurkowych przystępuje do Bractwa Kurkowego. Czyniąc to ślubuję solennie, najchlubniejszych tradycji ojczystych strzec godność braterską czcić, porządek i zwyczaje Bractwa szanować, honorowi i czci Bractwa Kurkowego nie uchybić, z obowiązków przez Zwierzchność Braterską nałożonych, wiernie się wywiązywać. Co niech nam święci Patronowie moi (nasi) oraz Patron wszystkich strzelców - św. Sebastian, uczciwie dopełnić pomogą. Tak mi dopomóż Bóg !”

2. W trakcie liturgicznej Inwestytury Rycerskiej, otrzymujący ją zobowiązany jest złożyć wobec Hierarchy Kościelnego publiczną rotę następującej przysięgi, której przestrzeganie jest wyrazem jego zdolności honorowej:

„Ślubuję solennie godność rycerską czcić, porządek i zwyczaje rycerskie szanować, honorowi i czci rycerskiej nie uchybić, z obowiązków Rycerza Chrystusowego, wiernie się wywiązywać. Co niech mi święci patronowie moi oraz patronowie rycerzy: św. Michał Archanioł, św. Jerzy i św. Sebastian wstawiennictwem u Najwyższego dopełnić pomogą. Tak mi dopomóż Bóg !”

3. Roty Ślubowań zmienione mogą być tylko w nadzwyczajnych okolicznościach uzasadnionych racją wyższą.

Art. 8

1. Przywileje pierwszeństwa wśród Braci Kurkowych, pełniących szczególne obowiązki w Bractwie Kurkowym, przysługują w porządku następującym:

1. Królom Kurkowym panującym,
2. Marszałkom urzędującym,
3. Wielkim Strażnikom Kura,
4. Zwierzchnictwu,
5. Konsulcie, a to Wielkiemu Miecznikowi, Podskarbiemu, Strzelmistrzowi, Chorążemu (o ile nie przy sztandarze), Ceremoniarzowi (o ile nie prowadzi przemarszu) i pozostałym,
6. Królom Kurkowym przeszłym (okręgowym, ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym),

7. Marszałkom przeszłym (okręgowym, ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym)

8. Rycerzom – Kawalerom,

9. pozostałym Braciom Kurkowym.

2. W przypadku równości stanowisk i stopni, przywilej pierwszeństwa przysługuje osobie, która wcześniej otrzymała nominację na dane stanowisko. Ostatecznie głos rozstrzygający, co do pierwszeństwa ma Ceremoniarz.

3. Kolejność następowania Królów i Marszałków reguluje zasada, że pierwszy następuje ten z monarchów ptasich lub wielkich strażników kura, który znaczniejsze insygnium dzierży.

4. Pochód Bracki i przemarsze zawsze prowadzi Ceremoniarz (ewentualnie we wskazanej przez siebie asyście). Drugi w kolejności następuje Chorąży ze sztandarem (w asyście lub bez). Zalecane jest, aby Bractwo maszerowało trójkami (wyjątek stanowią asysty liturgiczne).

5. W uroczystych przemarszach dopuszczalne jest decyzją Ceremoniarza wprowadzenie Gości Honorowych pomiędzy poczet sztandarowy a Srebrnego Kura niesionego przez Króla Panującego lub Wielkiego Strażnika.

6. Jeżeli poszczególne Bractwa nie maszerują za swymi sztandarami Ceremoniarz może ustalić kolejność sztandarów i wprowadzić je wszystkie przed Srebrnego Kura.

7. Najokazalszy Srebrny Kur zasadniczo powinien kroczyć pierwszy lub ostatni, z uwzględnieniem zasady, że Gościom należy dać miejsce pierwsze, chyba że okoliczności przemawiają za rezygnacją z tej kurtuazji.

Rozdział III

Odznaki heraldyczne, priorytety, stroje, inwestytury oraz godła Braci Kurkowych Rzeczypospolitej i Rycerzy Kawalerów

Art. 9

1. Arcybiskupi, Biskupi i Prałaci posiadający przywileje heraldyczne oraz Rycerze - Kawalerowie, którym przysługuje dziedziczny tytuł szlachecki mogą posługiwać się w Bractwie Kurkowym i Towarzystwie Rycerskim własnym herbem;
2. Arcybiskupi, Biskupi i Prałaci posiadający przywileje heraldyczne oraz Rycerze - Kawalerowie, posiadający własny herb, mogą zawieszać przysługujące sobie dystynktorium

Towarzystwa Rycerskiego pod szpicem tarczy herbowej.

3. Rycerzom – Kawalerom przysługuje dystynktorium: krzyż biały (rycerski) zasadniczo na wstędze zawsze niebieskiej (wielkiej, z wyjątkiem osób duchownych, dla których dopuszczalna jest wstęga mała - komandorska) – na awersie z imieniem i wizerunkiem Świętego Patrona, którego tytuł otrzymali w trakcie inwestytury, na rewersie z wizerunkiem herbu Hierarchy Kościelnego, który udzielił inwestytury rycerskiej.
4. Rycerze - Kawalerowie, nie posiadający własnego herbu dziedzicznego, mają prawo posługiwać się tarczą herbową, wyobrażającą zgodnie z obowiązującymi powszechnie zasadami heraldycznymi, dewizę Bóg, Honor, Ojczyzna i wizerunek Srebrnego Kura.

Art. 10

1. Godło - Kur

Symbolem Bractwa Kurkowego jest Kur – ptak symbolizujący czujność i jednocześnie tradycyjny symbol strzelecki, do którego odbywają się wedle starożytnych obyczajów od średniowiecza strzelania o tytuł Króla Kurkowego, zwanego niekiedy Królem Ptasim. Kur najczęściej srebrny, choć nie tylko, stanowi najwyższe Insygnium Brackie noszone na specjalnym łańcuchu przez Króla Kurkowego panującego lub Wielkiego Strażnika Kura w zastępstwie monarchy.

1. Herb

Opierając się na dawnej tradycji, Bractwo Kurkowe posiada herb – w formie srebrnego Kura złotem zdobionego - na zielonym tle. W tradycji prastarej zwany jest on „Zielonym Kurem”, wyrażającym czujność bracką i nadzieję obrony swej najbliższej rodziny, domu, małej Ojczyzny przed czyhającym wrogiem. Podobnie jak „Czerwony Kur” symbol straży pożarnej wyraża od wieków w czasach pokoju czujność wobec ognia niszczyciela. Herb ten używać może każdy z Braci Kurkowych Rzeczypospolitej, o ile nie używa własnego przysługującego mu herbu rodowego. Motto – dewiza herbowa Bractwa Kurkowego brzmi: *"Jeśli chcesz trafić do celu mierz zawsze wyżej"*

3. Mundur Bracki

Mundurem Wielkim Bractwa Kurkowego i Towarzystwa Rycerskiego jest polski, narodowy strój szlachecki z szablą i nakryciem głowy, zwanym kołpakiem lub konfederatką. Mundur Wielki zasadniczo jest obowiązkowy. Używa się go z własnej woli w stosownych okolicznościach lub na zalecenie Zwierzchności Brackiej na uroczystości i przedsięwzięcia

religijne, państwowe, patriotyczne, obywatelskie, społeczne i towarzyskie.

Mundur wielki składa się powinien z kontusza, żupana, pasa skórzanego do szabli, pasa ozdobnego z materii, tzw. „słuckiego”, kołpaka lub konfederatki i wysokich butów, które mogą posiadać ostrogi, o ile korzystający z nich jeździ wierzchem. Gdy potrzeba kontusz może być zastąpiony przez delię. W chłodzie można korzystać do kontusza także z delii lub kierei.

Kolorystyka munduru wielkiego zasadniczo winna wynikać z jednej z trzech zasad:

1. kolorów wprowadzonych konstytucją Sejmu Wielkiego 1788 – 1791 dla mundurów wojewódzkich,
2. kolorów rodowych wynikających z tradycji rodzinnej, bądź barw herbowych,
3. założenia, że każdemu współczesnemu Bratu Kurkowemu Rzeczypospolitej lub Rycerzowi – Kawalerowi przynależy zaszczytny magnacki kolor karmazynowy lub kolor purpurowy, świadczący o deklarowanej gotowości przelania własnej krwi w imię obrony Wiary Świętej. Które to założenie opiera się o ugruntowane przeświadczenie, że szczególnym wyróżnieniem i niezwykłym darem, jest współcześnie przynależność do grona Braci Kurkowych lub Rycerzy - Kawalerów liturgicznie instalowanych lub inwestyturowanych, w trakcie uroczystego obrzędu w świątyni.

Strojem mniejszym, nieobowiązkowym, jest tzw. „Strój Klubowy”, składający się z ciemnego (czarnego lub granatowego) garnituru (z kamizelką lub bez), w ostateczności marynarka (granatowa lub czarna), biała koszula, krawat (najlepiej bracki, zielono – granatowy z Kurami). Koniecznym elementem stroju mniejszego jest haftowana plakietka z wizerunkiem Kura, naszywana, bądź przypinana na lewej pole marynarki pod kieszonką na chusteczkę wizytową. Uzupełnieniem stroju mniejszego może być znaczek - przypinka metalowa wyobrażająca Kura (przypinkę ową Bracia i Rycerze Kawalerowie mogą nosić też do innych ubrań cywilnych, bądź mundurów, zależnie od okoliczności). Strój Klubowy używa się na uroczystości lub przedsięwzięcia, które zdaniem Zwierzchności nie wymagają munduru wielkiego.

Zarówno do munduru wielkiego, jak i do stroju klubowego Brat Kurkowy lub Rycerz – Kawaler może przywdziawać lub używać przysługujące mu medale, odznaczenia, ordery, insygnia, dystynktorie i pierścienie.

Dla osób duchownych strojem obowiązującym jest strój duchowny, lecz o ile chcą mogą korzystać także z munduru wielkiego lub stroju klubowego. Księża, będący Braćmi Kurkowymi lub Rycerzami - Kawalerami – mogą stosować rakiety z czarnymi mankietami, chyba że z innego powodu przysługują im mankiety fioletowe lub karmazynowe - i pelerynkę (mucet) w kolorze zielonym, normalnego rozmiaru - na lewym ramieniu (20 x 20 cm) - odpowiednio ze Srebrnym Kurem lub Patronem Rycerskim, którego imię udzielono im w trakcie inwestytury rycerskiej. Kapłani, będący Rycerzami – Kawalerami, w każdym przypadku, noszą dystynktorie rycerskie na piersi (szarfa wielka) lub na szyi (tzw. wstęga

komandorska), na sutannie lub (jeżeli używają takowej) na pelerynce (mucecie).

Bracia Kurkowi i Rycerze - Kawalerowie nie powinni zakładać munduru wielkiego, a tym bardziej w wypadku osób duchownych, rakiety i mucetu, w czasie publicznych wystąpień lub ceremonii, w których ich godność wyrażona strojem mogłaby nie być odpowiednio uszanowana.

4. Priorytety - Prawa Rycerskie

Zachowanie ich dla Braci Kurkowych jest zalecane jako środek do udoskonalania się w dobrym i droga wiodąca do otrzymania łaski liturgicznej inwestytury rycerskiej. Dla pasowanych Rycerzy – Kawalerów winny być wyrytymi na stałe w sercu fundamentalnymi zasadami, których przestrzeganie jest pierwszym warunkiem nieuchybnienia otrzymanej w ramach inwestytury godności i gwarancją postępowania godnego czci rycerskiej:

- 1. Bogu, Kościołowi i Ojczyźnie wiernie służyć. Wytrwale niezachwanie w wierze chrześcijańskiej zachowywać.*
- 2. Upadłszy w grzech, nie trwać w nim, a snadnie podnieść się ze zmazy grzechowej, aby serce mieć czyste i żyć pocztwie.*
- 3. Zobowiązania wobec dobrowolnie przyjętej Zwierzchności dopełniać, a złożonym ślubowaniom się nie sprzeniewierzać, pamiętając że „verbum nobile debet esse stabile”.*
- 4. Żadnym podłym czynem się nie splamić.*
- 5. O zmiłowanie proszącym, okazać je.*
- 6. Wobec Dam zawsze dwornym być i z wszelką śpieszyć im pomocą.*
- 7. W walce zbrojnej o sprawę niestuszną i zysk ziemski na celu jedynie mającą, udziału nie brać.*
- 8. Krzywdy uczynione przez złych ludzi wyrównywać.*
- 9. Uciśnionym z pomocą spieszyć, a szczególnie wdowom i sierotom, aby srogiej ich niedoli ulżyć.*
- 10. Ład i sprawiedliwość wprowadzać w świecie, aby najnędzniejszy nawet, chwając Boga, pracować mógł w spokoju i plon pracy swej zbierać.*

5. Medale, Odznaczenia, Ordery, Insignia, Pierścienie i Guzy

Braciom Kurkowym i Rycerzom - Kawalerom przysługuje prawo noszenia do munduru brackiego medali, odznaczeń i orderów, które otrzymali od stosownych władz i zwierzchności. Ponadto Bracia Kurkowi i Rycerze – Kawalerowie piastujący odpowiednie funkcje i godności w Bractwie Kurkowym Rzeczypospolitej lub w Towarzystwie Rycerskim Braci Kurkowych mogą korzystać i nosić w zależności od potrzeb i sytuacji przysługujące im insignia pełnionej funkcji lub posiadanej godności (a to łańcuchy, buławy, buzdygany, laski, pierścienie i inne zgodnie z obyczajem i tradycją.

Posługiwanie się insigniami nie pełnionej funkcji lub nie otrzymanej godności jest poważnym uchybieniem godności brackiej lub czci rycerskiej.

6. Sztandar Bractwa

Sztandar Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej wykonuje się z zielonej materii, osadzony na drzewcu zakończonym u góry Orłem. Materiał ma na awersie wizerunek srebrnego Kura złotem zdobionego. Na rewersie wizerunek Matki Bożej – Królowej Polski. Na Sztandarze może być umieszczona nazwa struktury Bractwa Kurkowego, która go ufundowała i stosowna dewiza lub wezwanie. Sztandar jest przechowywany w siedzibie Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej i dysponuje nią Hetman, który ma prawo powołać doraźnie w razie potrzeby spośród Braci Kurkowych Rzeczypospolitej w Polsce Chorążego Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej na potrzeby każdej z uroczystości.

7. Godła Delegatur lokalnych

Godłem Delegatury lokalnej jest Proporzec Rzymski z zielonej materii osadzony na czerwonym drzewcu, zakończonym u góry Orłem. Na awersie tkaniny o rozmiarach 0,60 x 0,60 m, a z rozwidleniem sięgającej do 0,80 m widnieje Srebrny Kur z nazwą Delegatury. Na rewersie widnieje herb lub kolory regionalne lub ponadregionalne. Proporzec jest przechowywany w siedzibie Delegatury i dysponuje nim Zwierzchnik Delegatury lokalnej, który może ustanawiać w razie potrzeby na uroczystości doraźnych Chorążych Delegatury lokalnej.

1. Hierarcha Kościelny dokonuje instalacji brackich i inwestytur rycerskich wedle obowiązującego ceremoniału rytuału liturgicznego.
2. Instalacja Bracka i Inwestytura Rycerska umacnia odpowiednio w Braciach Kurkowych i Rycerzach - Kawalerach obowiązek otwartego wyznawania wiary i aktywnego praktykowania powinności chrześcijańskich, zwłaszcza gdy chodzi o osiągnięcie celów Bractwa Kurkowego i Towarzystwa Rycerskiego.
3. Bracia Kurkowi są instalowani do Bractwa i Rycerze - Kawalerowie otrzymują inwestyturę rycerską według wzoru "Ceremoniału Instalacji Braci Kurkowych i Inwestytury Rycerzy – Kawalerów" praktykowanego przez Jego Eminencję ks. Józefa Kardynała Glempa Prymasa Polski

Art. 12

Bracia Kurkowi Rzeczypospolitej i Rycerze – Kawalerowie do 75 roku życia, wedle swego stanu, pod groźbą utraty zdolności honorowej, mają odpowiednio obowiązek uczestniczyć w zgromadzeniach i ceremoniach, nabożeństwach, a także czynnościach prowadzonych przez Bractwo Kurkowe i Towarzystwo Rycerskie. Chyba, że ważne okoliczności usprawiedliwiają ich absencję.

Rozdział IV **Organizacja i zarządzanie**

Art. 13

1. Organami Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej są:
 1. Zwierzchność Braterską zwaną w skrócie Zwierzchnością, którą stanowią Hetman, Wielki Kanclerz i Rada Starszych,
 2. Konsulta,
 3. Kapituła, którą tworzą Zwierzchność i Konsulta razem obradujące.
 4. Straż Praw, którą stanowią Referendarz i dwóch Asesorów
2. Bractwem Kurkowym Rzeczypospolitej rządzi i kieruje Starszy Bractwa, zwany Hetmanem, który przewodniczy także obradom Konsulty i Kapituły
3. W zarządzaniu Bractwem wspomagają Hetmana:
 1. Rada Starszych, składająca się z trzech Braci Kurkowych, którzy zwani są podstarszymi,
 2. Konsulta.
4. Hetman reprezentuje Bractwo na zewnątrz.

5. Hetman wyznacza reprezentacje Braci Kurkowych Rzeczypospolitej na ceremonie i uroczystości.
6. Hetman wyznacza uczestników reprezentacji Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej na wystąpieniach międzynarodowych o charakterze religijnym, charytatywnym, cywilnym lub kulturalnym.

Art. 14

1. Hetmana wybiera Zarząd Instytutu Tradycji Rzeczypospolitej zgodnie z zakresem działania oraz regulaminem swego funkcjonowania, jako Dyrektora Filii Oddziału zwanego Bractwem Kurkowym Rzeczypospolitej.
2. Radę Starszych wybiera Zarząd Instytutu Tradycji Rzeczypospolitej zgodnie z zakresem działania oraz regulaminem swego funkcjonowania, jako Z - ców Dyrektora Oddziału zwanego Bractwem Kurkowym Rzeczypospolitej.
3. Bractwo Kurkowe Rzeczypospolitej reprezentuje wobec władz i innych podmiotów Hetman lub Wielki Kanclerz. Oświadczenia woli składane w imieniu Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej wymagają, dla swej ważności podpisu Hetmana lub Wielkiego Kanclerza.
4. Do zaciągania zobowiązań majątkowych upoważnieni są samodzielnie: Hetman lub Wielki Kanclerz. Hetman lub Wielki Kanclerz mogą udzielać pełnomocnictwa w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
5. Hetman lub Wielki Kanclerz mogą przekazywać organom przewidzianym w Dyrektorium, poszczególnym członkom Rady Starszych, Konsulty lub poszczególnym Braciom Kurkowym, obowiązek załatwiania określonych spraw lub rozwiązania jakichś problemów.
6. Hetman dba o stosowne rodzaje działalności Bractwa Kurkowego, czuwając nad dokładnym stosowaniem Dyrektorium.

Art. 15

1. Skład Konsulty wybiera Zwierzchność Braterska w porozumieniu z Zarządem Instytutu Tradycji Rzeczypospolitej. Z urzędu członkami Konsulty są Hetman, Wielki Kanclerz, lub w jego zastępstwie Wielki Bajliw oraz Rada Starszych. Pozostali członkowie są wybierani spośród Braci Kurkowych Rzeczypospolitej i Rycerzy - Kawalerów.
2. Ponadto członkami Konsulty są:

1. Ceremoniarz
2. Podskarbi,
3. Wielki Miecznik,
4. Strzelmistrz
5. Chorąży
6. Pisarz Bracki
7. Farynarz
8. i inni Rajcy Braccy w miarę potrzeb.

3. Członkiem Konsulty z głosem doradczym jest Referendarz.

4. Konsulta i Kapituła są zwoływane przez Hetmana, który im przewodniczy i przedstawia porządek dzienny. Na zaproszenie Hetmana lub Wielkiego Kanclerza mogą w posiedzeniach Konsulty i Kapituły uczestniczyć z głosem doradczym inne osoby.

5. Konsulta zaznajamia się z działalnością Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej oraz z działalnością wykonywaną przez poszczególne Dykasterie Bractwa. Wyraża opinię na temat organizowania i realizacji działań Bractwa w Polsce, a także na temat każdego innego zagadnienia, jakie zostanie jej przedstawione.

6. Konsulta powinna być zwoływana w miarę istniejących potrzeb. Kapitułę zwołuje się celem wyboru Straży Praw, rozpatrywania odwołań od orzeczeń Straży Praw oraz w innych celach określonych w Dyrektorium.

Art. 16

Zasadniczo nie ma ograniczeń co do czasu pełnienia funkcji w Bractwie Kurkowym Rzeczypospolitej i Towarzystwie Rycerskim Braci Kurkowych. Pełni się je do odwołania przez powołującego lub do momentu złożenia rezygnacji z piastowanego urzędu, funkcji lub stanowiska. Można funkcje i urzędy łączyć. Obowiązuje zasada, że organowi powołującemu danego Brata Kurkowego lub Rycerza – Kawalera przysługuje prawo nieograniczonego odwołania powołanego z pełnionej funkcji.

Art. 17

1. Konsulta wspiera i pomaga Hetmanowi w zarządzaniu i kierowaniu Bractwem Kurkowym.

2. Konsulta w oparciu o dyrektywy podane przez Hetmana:

- a. planuje działalność Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej w Polsce,
- b. zatwierdza budżet Bractwa Kurkowego,
- c. wdraża każde inne zadanie, jakie Hetman uzna za stosowne jej powierzyć.

3. Zasady Dyrektorium interpretuje Hetman wspólnie z Wielkim Kanclerzem.

Art. 18

1. Organem Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych jest Wielki Kanclerz, ustanowiony przez Jego Eminencję Księdza Kardynała Prymasa Józefa Glempa w dniu 02. maja a. D. 2009.
2. Wielki Kanclerz może powoływać i odwoływać podkanclerzy, określając zakres kompetencji ich działania.
3. W wypadku niemożności wykonywania swego urzędu Wielki Kanclerz powierza czasowo swe obowiązki jednemu z podkanclerzy, któremu przysługuje w tym okresie tytuł Zwierzchnika Krajowego – Wielkiego Bajliwa Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych i wszelkie kompetencje określone w Dyrektorium dla Wielkiego Kanclerza.
4. W wypadku śmierci Wielkiego Kanclerza lub ciężkiej choroby nierokującej powrotu do zdrowia i niepozwalającej mu wyznaczyć Wielkiego Bajliwa spośród podkanclerzy, nowego Wielkiego Kanclerza wybiera Zarząd Instytutu Tradycji Rzeczypospolitej. Nowowwybrany Wielki Kanclerz powinien w czasie określonym przez Zarząd Instytutu Tradycji Rzeczypospolitej otrzymać ustanowienie z rąk Hierarchy Kościelnego w trakcie stosownego obrzędu liturgicznego. Jeżeli nowowwybrany nie był wcześniej pasowany na Rycerza – Kawalera, przed obrzędem ustanowienia Wielkiego Kanclerza, Hierarcha Kościelny udziela mu inwestytury rycerskiej.

Art. 19

1. Towarzystwem Rycerskim Bractwa Kurkowego rządzi i kieruje Wielki Kanclerz.
2. W zarządzaniu Towarzystwem w razie potrzeby mogą wspomagać Wielkiego Kanclerza podkanclerze, powołani przez niego spośród Rycerzy – Kawalerów.
3. Wielki Kanclerz reprezentuje Towarzystwo Rycerskie na zewnątrz, chyba że zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami zastępuje go Wielki Bajliw.
4. Wielki Kanclerz wyznacza reprezentacje Rycerzy - Kawalerów na ceremonie i uroczystości, chyba, że zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami zastępuje go Wielki Bajliw.
5. Wielki Kanclerz wyznacza uczestników reprezentacji Towarzystwa Rycerskiego na wystąpieniach międzynarodowych o charakterze religijnym, charytatywnym, cywilnym lub kulturalnym, chyba że zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami zastępuje go Wielki Bajliw.

Art. 20

Straż Praw jest organem kontroli wewnętrznej Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej. Tworzą ją trzy osoby wybrane przez Kapitułę Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej:

1. Referendarz,
2. dwóch asesorów.

Art. 21

1. Straż Praw jest kolegialnym organem kontroli, odrębnym od innych organów Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej i nie podlegającym mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej.
2. Straż Praw kontroluje działalność Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej oraz wykonuje inne zadania określone niniejszym Dyrektorium.
3. Straż Praw orzeka w pełnym składzie. Członkowie Straży Praw nie mogą być członkami Zwierzchności, ani Konsulty, o ile Dyrektorium nie stanowi inaczej.

Art. 22

1. Straż Praw rozstrzyga wszelkie sprawy sporne między Braćmi Kurkowymi oraz Rycerzami - Kawalerami, jak i pomiędzy Braćmi Kurkowymi, Rycerzami - Kawalerami, a Zwierzchnością lub Konsultą.
2. Straż Praw rozpoznaje sprawy na posiedzeniach. Z posiedzenia sporządza się protokół. Straż Praw rozpoznając sprawę wydaje orzeczenie.
3. Straż Praw może orzec karę nagany lub upomnienia, karę finansową oraz może orzec czasowe zawieszenie, a nawet wykluczenie z grona Braci Kurkowych Rzeczypospolitej, może ponadto orzec utratę zdolności honorowej przez Brata Kurkowego.
4. Straż Praw wobec Rycerzy – Kawalerów może orzec karę nagany lub upomnienia, karę finansową oraz może orzec czasowe zawieszenie.
5. Straż Praw nie może pozbawić Rycerza – Kawalera łaski inwestytury, gdyż ma ona charakter personalny i jest nieodwracalna ze względu na swój liturgiczny charakter. Jednakowoż Straż Praw może pozbawić Rycerza honorowego tytułu Kawalera, może zakazać Rycerzowi noszenia dystynktoriów przysługujących Rycerzom – Kawalerom.
6. Straż Praw może ponadto orzec utratę zdolności honorowej Rycerza – Kawalera, może orzec wobec niego określenie miana „błędnego rycerza” a nawet starożytną karę infamii.
7. Od orzeczenia Straży Praw przysługuje odwołanie do Kapituły. Postanowienie Kapituły w tym wypadku jest ostateczne.

Rozdział V

Majątek, zarządzanie finansami i budżet oraz codzienne funkcjonowanie Bractwa Kurkowego i Towarzystwa Rycerskiego

Art. 23

1. Rada Starszych pod kierunkiem Hetmana administruje:
 - a. majątkiem Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej;
 - b. składkami
2. Środki finansowe Bractwa Kurkowego pochodzą jedynie z prywatnych dobrowolnych składek. Obowiązkiem Braci Kurkowych jest w miarę swoich możliwości finansowanie działalności Bractwa i wspieranie jego inicjatyw własną pracą i możliwościami osobistymi.
3. Podskarbi gromadzi i administruje środkami materialnymi Bractwa Kurkowego.

Art. 24

Ceremoniarz przygotowuje i kieruje uroczystościami z udziałem Bractwa Kurkowego i Towarzystwa Rycerskiego. Dbą o porządek i właściwy przebieg uroczystości w trakcie całego ich trwania. Bracia Kurkowi i Rycerze – Kawalerowie są zobowiązani do udzielania mu pomocy i podporządkowywania się komendom brackim Ceremoniarza.

Art. 25

1. Hetman lub Wielki Kanclerz, może powołać Dykasterie do badania, prowadzenia i rozwiązywania organizacyjnych problemów i zadań Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej oraz do projektowania i programowania działalności Bractwa w Polsce i za granicą.
2. Dykasterie posiadają funkcję doradczą i przewodniczy im członek Konsulty wyznaczony przez Hetmana lub Wielkiego Kanclerza. Dykasteria pełni funkcję przez czas określony, w każdym razie nie dłużej niż przez 3 lata od chwili powołania. Czas jej funkcjonowania może być przedłużony.
3. Hetman lub Wielki Kanclerz, po wysłuchaniu opinii Rady Starszych lub Konsulty może wyznaczyć na czas nieokreślony rajców brackich z tytułem Zwierzchnika ad interim - Regionalnego lub Ponadregionalnego do spraw działalności Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej w konkretnym obszarze kraju oraz administrowania dobrami i zadaniami jemu powierzonymi. Mianowanie rajców brackich odbywa się zgodnie z zasadą że powołuje się go jeżeli na powierzonym mu obszarze jest, nie mniej, niż 12 Braci Kurkowych lub Rycerzy - Kawalerów.

Rozdział VI

Środki finansowe Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej i korzystanie z nich

Art. 26

Do osiągnięcia celów, do organizowania i realizowania swoich działań Bractwo posługuje się środkami Braci Kurkowych, którzy pokrywają koszty funkcjonowania samodzielnie lub pozyskują Benefaktorów gotowych finansować cele i przedsięwzięcia brackie. Żaden z Braci Kurkowych nie może uchylać się od partycypowania w miarę swoich możliwości w kosztach działalności Bractwa Kurkowego.

Art. 27

Zarządzanie środkami Bractwa Kurkowego i kierowanie jego majątkiem jest powierzone Hetmanowi i Radzie Starszych, a w szczególności Podskarbiemu. Wysokość składek Braci Kurkowych określa Kapituła. Notoryczne uchylanie się od płacenia składek jest podstawą do wykreślenia Brata Kurkowego z rejestru. Rada Starszych lub Podskarbi ma prawo na wniosek zainteresowanego Brata Kurkowego zwolnić go z płacenia składek, jeżeli przemawia za tym jego sytuacja materialna. Honorowi Bracia Kurkowi są zwolnieni z płacenia składek, choć mogą składać je dobrowolnie.

Rozdział VII

Organizacja i zasady działania Bractwa Kurkowego w terenie

Art. 28

1. W obrębie Bractwa Kurkowego Rzeczypospolitej mogą być ustanowione Delegatury lokalne zwane Bractwami Kurkowymi regionalnymi lub ponadregionalnymi. Mogą one przyjmować przymiotnikowe nazwy odnoszące się do miejsca ich siedziby oraz uszczegóławiające nazwy własne, związane z lokalną historią i tradycją.
2. Delegatury lokalne ustanawia i znosi stosownym dekretem Wielki Kanclerz
 1. z własnej inicjatywy,
 2. lub po wysłuchaniu opinii Konsulty, na propozycję złożoną w porozumieniu z Radą Starszych przez minimum 12 Braci Kurkowych.

Art. 29

Delegaturami lokalnymi kierują Rajcy Braccy z tytułem Zwierzchnika Regionalnego lub Ponadregionalnego, a wszystkich mianuje Wielki Kanclerz, po wysłuchaniu opinii Konsulty i za uprzednio wyrażoną zgodą Rady Starszych.

Art. 30

1. Zwierzchnik Delegatury lokalnej:
 - a. pomaga we wszystkich obowiązkach Wielkiemu Kanclerzowi na terenie obejmującym Delegaturę lokalną;
 - b. kieruje działalnością Delegatury lokalnej w sprawach bieżących;

Art. 31

1. Zwierzchnik Delegatury może powołać Radę Delegatury lokalnej.
2. Rajców Rady Delegatury lokalnej mianuje Zwierzchnik Delegatury lokalnej w porozumieniu z Wielkim Kanclerzem, po uprzedniej aprobacie Zwierzchnictwa.
3. Liczbę członków Rady Delegatury określa Zwierzchnik Delegatury lokalnej.
4. Zwierzchność może z własnej inicjatywy rozwiązać Radę Delegatury lub odwołać jej poszczególnych rajców.

Rozdział VIII
Zarządzenia ogólne

Art. 32

1. Zasadniczo działalność wykonywana na rzecz Bractwa Kurkowego i Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych, jak i wykonywanie obowiązków związanych z urzędami przewidzianymi w niniejszym Dyrektorium, nie jest odpłatna.
2. Konsultantom i kontrolerom rachunków oraz osobom zatrudnionym do prowadzenia spraw Bractwa Kurkowego czy Towarzystwa Rycerskiego Braci Kurkowych może być wypłacone przez Hetmana lub Podskarbiego pewne wynagrodzenie.

Art. 33

Rada Starszych w Bractwie Kurkowym, a Wielki Kanclerz w Towarzystwie Rycerskim, może nadać honorowy tytuł piastowanego wcześniej urzędu, lub innego tym Dostojnikom odpowiednio Bractwa Kurkowego i Towarzystwa Rycerskiego, którzy szczególnie zasłużyli się piastując dane stanowisko lub funkcje.

Art. 34

Dyrektorium niniejsze promulgowano w Warszawie dnia 3. maja roku Pańskiego 2009 w Uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski na podstawie Testimonium Jego Eminencji Ks. Józefa Kardynała Glempa Prymasa Polski z dn. 2. maja roku Pańskiego 2009 oraz regulaminu nr 1/2008/r Instytutu Tradycji Rzeczypospolitej – Oddziału Towarzystwa Katolickiego Domu Akademickiego z dnia 1. stycznia roku Pańskiego 2008.